

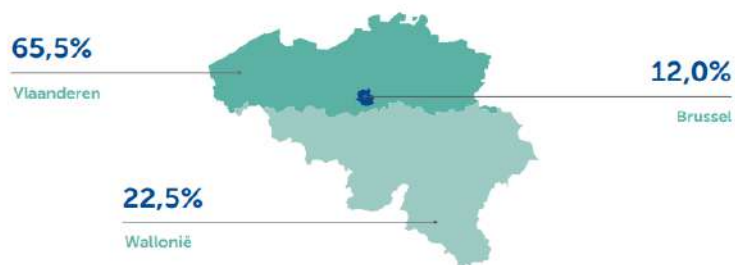
Wat als de dienstensector niet (langer) zou aan?

De toegevoegde waarde van de dienstensector.
De cijfers en de feiten.

**Versnelling van de
inflatie zorgt voor
problemen.**

Het dienstenchequesysteem in een notendop

Regionale verdeling activiteit (volledige markt)

3,70% van de loontrekkende werkgelegenheid in België

Het dienstenchequesysteem bestaat in België sinds 2004

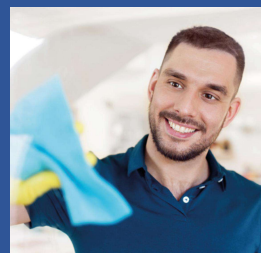
Vandaag werken bijna 150.000 huishoudhulpen in het systeem

De initiële doelstelling was om 25.000 personen een job te geven.

Het dienstenchequestelsel ontsluit de markt van huishoudelijke diensten, doordat gezinnen tegen een betaalbare (gesubsidieerde) prijs huishoudelijke activiteiten kunnen inkopen.

De drie oorspronkelijke doelstellingen van het dienstenchequesysteem zijn ruimschoots behaald:

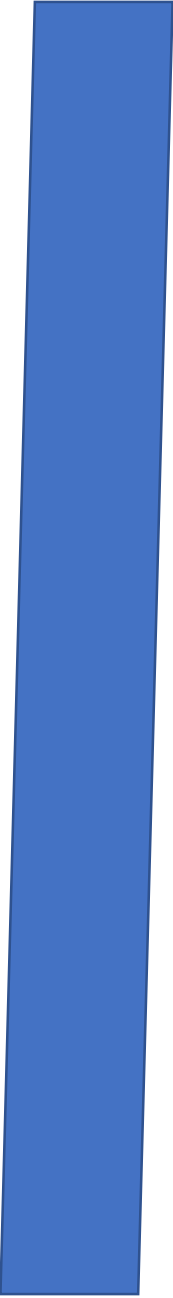
1. de tewerkstelling van werkzoekenden uit kansengroepen
2. de strijd tegen het zwartwerk
3. het faciliteren van de combinatie werk en gezin

De dienstencheque is een succesverhaal

Het systeem wordt
ondanks de vele
voordelen vaak in
vraag gesteld.

Biedt de
dienstencheque-
sector nog steeds
value for money?

De afgelopen jaren hebben verschillende onderzoeken een antwoord op deze vraag geformuleerd. Op basis van de diverse onderzoeken wordt hierna een overzicht gegeven van de **10 belangrijkste inzichten:**

- waarom de dienstencheque de investering waard is;
- waarom de toekomst van de sector moet worden veilig gesteld.

1 De dienstencheque is een economisch en maatschappelijk rendabele investering...

...die zichzelf nagenoeg volledig terugverdient.

Een voltijdse job in de dienstenchequesector kost op jaarbasis gemiddeld €25.354 aan de overheid, maar brengt €24.151 op, rekening houdend met de kwantificeerbare terugverdieneffecten*.

2 De sector is verantwoordelijk voor een halvering van het zwartwerk...

Het dienstenchequestelsel maakt zwartwerk in deze sector wit. Een recent onderzoek* van de KUL toont aan dat sedert de invoering van de dienstencheque in 2001 het zwartwerk in de sector van de persoonlijke en huishoudelijke diensten is gehalveerd.

3

De dienstenchequesector zorgt voor een aanzienlijke netto jobcreatie...

Onderzoekers schatten in dat voor elke dienstenchequewerknemer 0,87* laag- of midden-geschoolde vrouwen aan het werk gaan die zonder de dienstencheques werkloos of inactief zouden zijn. De sector heeft dus daadwerkelijk reguliere jobs gecreëerd. De vastgestelde *'deadweight & verschuivingseffecten'* zijn zeer laag.**

4 ...voor profielen die op onze arbeidsmarkt minder kansen krijgen...

Diverse analyses tonen aan dat vergeleken met de rest van de arbeidsmarkt de huishoudhulpen lager geschoold, vaak alleenstaande moeder, vaker nieuwkomer van binnen of buiten de EU en vaker tevoren inactief of werkloos waren.

Nagenoeg de helft van alle instromers (44%) start bij een DC-bedrijf na een periode van langdurige werkloosheid of inactiviteit*.

Het creëren van jobkansen voor laaggeschoolden is terecht een beleidsprioriteit in de EU. (...) Subsidiëring van diensten aan particulieren is een doeltreffende aanpak om dit doel te bereiken**.

5 ...in een statuut van prima kwaliteit...

In een recente studie van de Universiteit Antwerpen*: *"Wij stellen vast gesubsidieerde banen van zeer goede kwaliteit zijn in termen van loon, sociale voordelen en arbeidsbescherming."* En verder: *"Deze werknemers behoren tot de meest royaal beschermde ter wereld wat betreft arbeidsrechten, socialezekerheidsrechten, lonen en andere voordelen."*

6 ...en met een grote tevredenheid van de huishoudhulp*.

De algemene werktevredenheid in de dienstenchequesector ligt erg hoog: maar liefst 46% doet het werk zeer graag en 44% doet het werk eerder graag. In totaal is dus 89% van de huishoudhulpen positief over hun job. Slechts 8% geeft aan eerder niet graag te werken als huishoudhulp en 3% werkt helemaal niet graag in de sector**.

*Idea Consult. 2018. Werkbaar en wendbaar werk in de dienstenchequesector, in opdracht van Sectoraal Vormingsfonds Dienstencheques.

**Vergelijken met andere sectoren is niet eenvoudig wegens verschillen in methodologie. Toch geven andere bronnen een indicatie dat deze tevredenheid hoog is. Volgens cijfers van Eurostat van 2013 geeft 9% een score van 0-5 op 10 op jobtevredenheid, 69% een score van 6-8 op 10 en 23% een score van 9-10 op 10 (waarbij 0 staat voor zeer ontevreden en 10 voor zeer tevreden). In de Europese Quality of Life survey van 2016 geeft de Belg een gemiddelde score van 7,5 op 10 op jobtevredenheid (1 betekent zeer ontevreden, 10 zeer tevreden).

7 De dienstencheque houdt gebruikers aan het werk of laat toe dat gebruikers meer werken...

Het gebruik van dienstencheques zorgt ervoor dat 22.011* extra voltijdse banen ingevuld kunnen worden in andere sectoren dan de dienstencheques. 3,6 voltijdse huishoudhulpen in de dienstencheques zorgen ervoor dat 1 extra VTE in andere sectoren kan werken.

8

...de dienstencheque heeft een wezenlijke impact op het welbevinden van de gebruiker...

85% van de werkende gebruikers geeft aan dat ze door het gebruik van de dienstencheque een betere levenskwaliteit ervaren. 84% zegt dat ze over meer vrije tijd beschikken, 81% dat ze werk en privé beter kunnen combineren, 79% dat ze meer kunnen rusten en 79% stelt dat het gebruik van de dienstencheque ertoe bijdraagt dat ze minder stress hebben*.

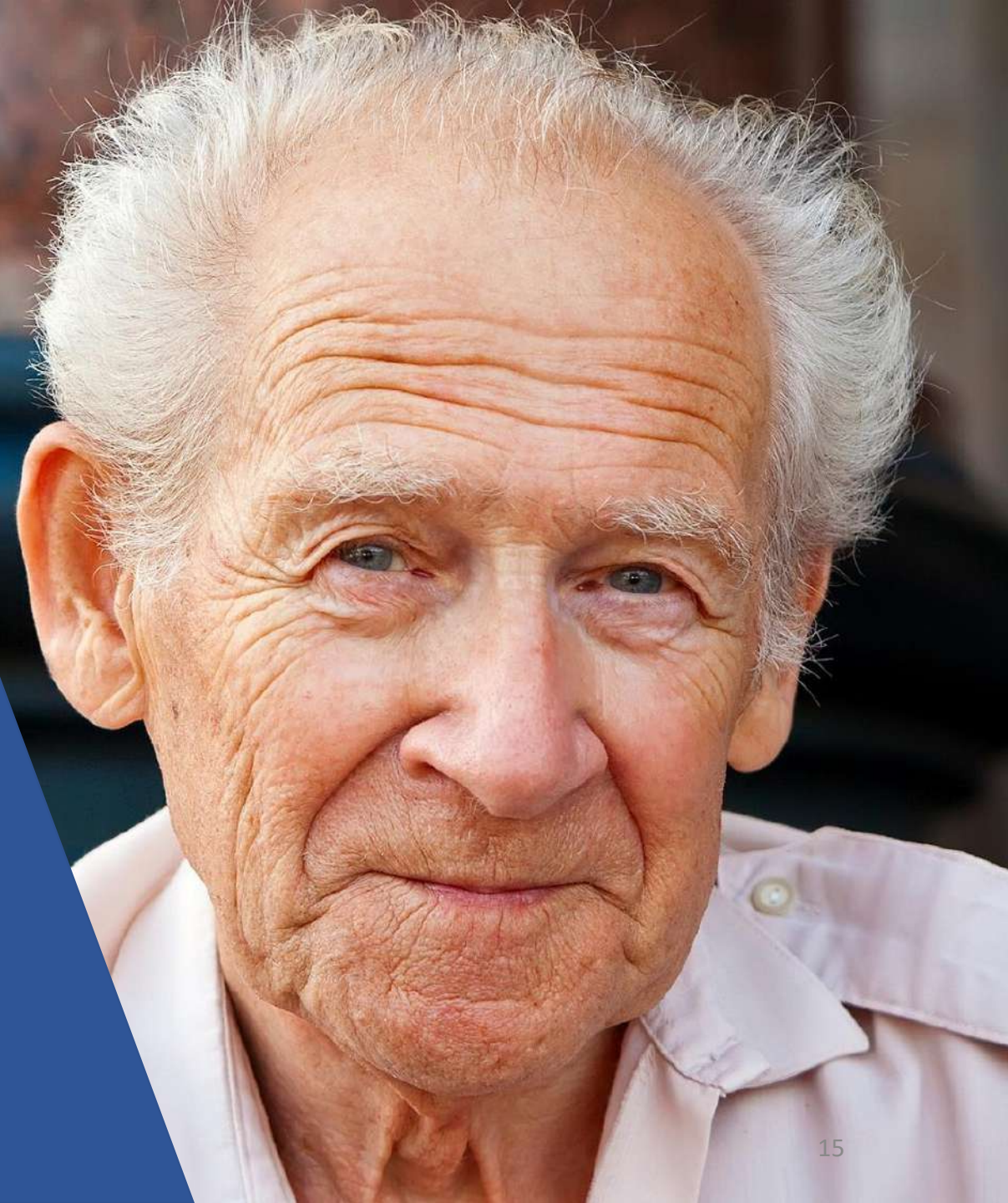

9

...de dienstencheque stelt ouderen in staat om langer autonoom thuis te blijven wonen.

De dienstencheque biedt een aantoonbare meerwaarde voor oudere gebruikers: 72% van de gebruikers van 65 jaar of ouder geeft aan dat ze dankzij de dienstencheque langer in eigen huis kunnen blijven wonen. Ook geeft 60% gebruikers van 65 jaar of ouder aan dat ze dankzij dienstencheques autonomer zijn*.

10 De dienstenchequesector is een georganiseerde sector die investeert in de uitdagingen van het beroep via een sectoraal werkbaarheidsfonds.

De sociale partners die in paritair comité 322.01 voor dienstencheques zetelen, hebben in april 2016 een sectoraal akkoord gesloten waarin ze een overeenkomst bereikten over de invoering van een "**Werkbaarheidsfonds**". Dit fonds wordt ingevoerd om een "**hefboomeffect**" teweeg te brengen in het beleid inzake **werkbaar en wendbaar werk** in de dienstenchequesector.

De invoering van de dienstencheque is de meest succesvolle arbeidsmarktmaatregel van de voorbije 20 jaar die (veel meer) doet dan waarvoor hij in het leven is geroepen...

Is er een toekomst
voor ons
dienstencheque-
systeem?

*“De meerwaarde van de dienstencheque is rijkelijk gedocumenteerd en de sector wordt door onder meer de Europese Commissie beschouwd als een ‘best practice’. Dit neemt niet weg dat er bezorgdheden zijn omtrent de toekomst. Het stelsel kampt met een **probleem van duurzaamheid**: er is nood aan aangepaste maatregelen om de tewerkstelling te vrijwaren. In 2019 was reeds 1 op de 3 dienstenchequebedrijven verlieslatend. Is er een toekomst voor ons dienstenchequesysteem is zonder twijfel de belangrijkste vraag die we ons vandaag moeten stellen. Een vraag waarop we het antwoord nog niet kennen. De continuïteit van het systeem is zonder twijfel een grote bezorgdheid van huishoudhulpen en klanten. De maatschappelijke impact van ‘geen dienstencheques’ zou gigantisch zijn. Het is onze opdracht om de toekomst van het dienstenchequesysteem veilig te stellen in het belang van de 150.000 huishoudhulpen en meer dan een miljoen gezinnen.”*

Paul Verschueren   Directeur Vlaanderen bij Federgon

“Je kan zonder meer stellen dat de dienstencheque één van de meest innovatieve arbeidsmarktinitiatieven van de laatste decennia is. Niet alleen worden voor laag- en middengediplomeerden, jobs met volledige opbouw van rechten gecreëerd, ook het economische potentieel van de B2C sector wordt aangeboord. De toekomst van dienstencheques is een verhaal van kansen. Er is echter een belangrijke voorwaarde: duurzaamheid. Dit houdt in dat er vanuit het beleid een duurzaam model moet worden aangereikt: Zonder regelzucht en vanuit visie. Opdat huishoudhulpen ook inzake inkomsten kunnen mee-evolueren met het ritme van de maatschappij. Opdat, nog meer dan vandaag, samen met alle stakeholders kan worden ingezet op werkbaar werk en opleiding. Zo kunnen ook in toekomst kansen worden aangereikt.”

Erika Dejaegher   Director Tempo-Team@Home
Voorzitter van de commissie Dienstencheques Federgon

**De sector vraagt in het belang van de
huishoudhulp, de klanten en de
bedrijven...**

1

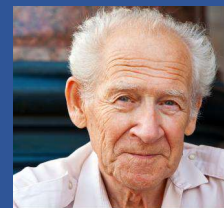
Een langetermijnvisie om de dienstenchequesector verder te ontwikkelen.

Huishoudelijke hulp kan enkel bestaan via subsidie, als gevolg van onze hoge loonkosten. Geen enkele consument is bereid de volledige loonkost van de huishoudhulp te betalen. Niet gesubsidieerd betekent wellicht in belangrijke mate jobvernietiging en/of (terugkeer naar) zwartwerk.

Er is nood aan een projectietool die de evolutie van kosten en opbrengsten monitort zodat het beleid hierop kan worden afgestemd.

Cruciaal hierin is de loonkost. Circa 89% van de inkomsten van dienstenchequebedrijven worden gespendeerd aan de loonkost, die in 2019 (op basis van jaarrekeningen) 21,02€/DC bedroeg*.

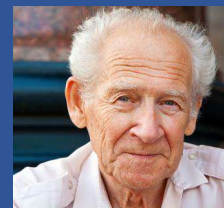
*Departement WSE. (2021). Rendabiliteitsmonitor dienstencheques. Rapport 2020-cijfers 2019. Brussel: Departement Werk en Sociale Economie.

2

Hierbij hoort een duurzaam financieringsmechanisme waarbij de opbrengsten mee evolueren met de kosten. Dit veronderstelt:

- ✓ **Volledige bescherming tegen inflatie.** Bij elke automatische indexering nemen de brutolonen toe met 2%. De inruilwaarde van een cheque daarentegen wordt slechts verhoogd met 1,46%. Dit heeft tot gevolg dat een indexering van de lonen deels moet worden gefinancierd vanuit de marge. Dit is onhoudbaar. 100% indexering van de inruilwaarde is noodzakelijk.
- ✓ **De mogelijkheid sectorale akkoorden af te sluiten.** Als we willen dat de lonen van de huishoudhulpen de gemiddelde evolutie van de lonen in de andere sectoren volgen, moeten er volwaardige sectorale akkoorden kunnen worden afgesloten. Vandaag worden sectorale akkoorden volledig gefinancierd vanuit de marge van de bedrijven. Dit is onhoudbaar.
- ✓ **Middelen om verder te investeren in de kwaliteit en de werkbaarheid** van de job van huishoudhulpen, rekening houdend met wijzigende kenmerken van de huishoudhulpen.
- ✓ **Een plan om via een gericht activerings- en doelgroepenbeleid de instroom in de dienstenchequesector te bevorderen** en zo bij te dragen tot de realisatie van de 80% werkzaamheidsgraad.

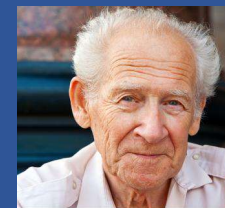

3

**De prijs van de
dienstencheque moet
worden opgetrokken**

De prijs van een dienstencheque is sedert 01/01/2014 onveranderd* gebleven, vandaag betaalt de gebruiker slechts 9€.

*Op een aanpassing van de fiscale aftrek van 30 % tot 20 % na, op 01/01/2020, voor de eerste 170 aangekochte dienstencheques per persoon.

1

Nood aan lange-termijnvisie

- ✓ Projectie- en monitoringmodel
- ✓ Kwaliteit en werkbaarheid
- ✓ Activerings- en doelgroepenbeleid
- ✓ Positieve beeldvorming

2

Een duurzame financiering

- ✓ Bescherming tegen inflatie
- ✓ Ruimte voor sectorale sociale akkoorden

3

De prijs van de dienstencheque moet worden opgetrokken

- ✓ Extra bijdrage van de gebruiker voor de budgettaire duurzaamheid

Hieronder een overzicht van de onderzoeken waarop de inzichten uit de presentatie zijn gebaseerd:

- Desiere, S. and Goesaert, T. (2019), The employment effect of the Belgian service voucher scheme, in C. f. S. Research (ed.) SPSW Working Paper Series, Leuven: KU Leuven.
- Idea Consult. 2019. De terugverdieneffecten van het dienstenchequestelsel - VIONA onderzoeksopdracht.
- Adriaenssens, Stef. Theys, Tobias. Verhaest, Dieters. Deschacht, Nick.(2021), Subsidized Household Services and Informal Employment: The Belgian Service Voucher Policy, Brussel, KU Leuven, Faculty of Economics and Business, Research Centre for Economics
- Idea Consult. 2018. De dienstencheques 360° doorgelicht, in opdracht van Federgon.
- Lens, D. Marx, I. Oslejová, J and Mussche, N. (2021), Can we steer clear of precariousness in domesticservice work? Exploring labour market pathways of Belgian Service Voucher workers, in CSB Working Paper No. 21/06, Antwerpen, Universiteit Antwerpen.
- Deadweight-effecten (dienstenchequewerknemers die ook zouden officieel tewerkgesteld zijn indien het dienstenchequesysteem niet zou bestaan); verschuivingseffecten (verlies van jobs in sectoren die met de sector van de dienstencheques concurreren).
- Idea Consult. 2018. Werkbaar en wendbaar werk in de dienstenchequesector, in opdracht van Sectoraal Vormingsfonds Dienstencheques.
- Vergelijken met andere sectoren is niet eenvoudig wegens verschillen in methodologie. Toch geven andere bronnen een indicatie dat deze tevredenheid hoog is. Volgens cijfers van Eurostat van 2013 geeft 9% een score van 0-5 op 10 op jobtevredenheid, 69% een score van 6-8 op 10 en 23% een score van 9-10 op 10 (waarbij 0 staat voor zeer ontevreden en 10 voor zeer tevreden). In de Europese Quality of Life survey van 2016 geeft de Belg een gemiddelde score van 7,5 op 10 op jobtevredenheid (1 betekent zeer ontevreden, 10 zeer tevreden).
- De Lathouwer, L. (2019), Wat weten we over dienstencheques anno 2019?, Tijdschrift Overwerk, pp. 105- 114, 2/2019.
- Departement WSE. (2021). Rendabiliteitsmonitor dienstencheques. Rapport 2020-cijfers 2019. Brussel: Departement Werk en Sociale Economie.

Contact

Paul Verschueren

Directeur Vlaanderen

paul.verschueren@federgon.be

@VerschuerenPau

+32 473 53 35 66

